

Raadsvergadering
d.d. 29-5-2019

Aan de Raad

No. 13.

Wissenkerke, 22-5-2019

Onderwerp:
Visie GGD Zeeland en Kadernota en
Programmabegroting 2020-2023

Voorstel/alternatieven

U wordt voorgesteld in te stemmen met de Kadernota en de Programmabegroting 2020-2023 met de onderstaande kanttekeningen. Daarnaast wordt u voorgesteld in te stemmen met de financiële consequenties en deze te verwerken in de programmabegroting 2020-2023. En als laatste wordt u voorgesteld om de visie van de GGD Zeeland voor kennisgeving aan te nemen en kennis te nemen van het feit dat de jaarrekening 2018 van de GGD pas wordt aangeboden als de accountantsverklaring beschikbaar is. Dit is voor 1 juni 2019. Uw reactie op de begroting zal kenbaar gemaakt worden bij de GGD Zeeland.

Kanttekeningen:

- Bij het opstellen van de Kadernota en de Programmabegroting 2021 zorgt GGD Zeeland voor:
 - Een tijdige en goede afstemming met de 13 gemeenten over haar ambities op beleidsniveau en betreft hierbij het Provinciaal Ambtenaren Overleg (PAO).
 - Een nauwe samenwerking met het PAO en de Begeleidingscommissie (BC) van GGD Zeeland bij de doorontwikkeling van het helder formuleren van de SMART-gestelde doelstellingen en –resultaten van de GGD in de Kadernota/Programmabegroting 2021.
 - Een overzicht waarin de jaarrekeningcijfers van het afgelopen jaar en de cijfers van het huidige begrotingsjaar zijn opgenomen.

- Bij de 1^e bestuursrapportage dient de GGD Zeeland, voor het tekort op de salarislasteren en de bezuinigingstaakstelling, een plan van aanpak te presenteren.

- Voor de taak Veilig Thuis zorgt de GGD Zeeland voor een aparte kostenraming.

- De visie van de GGD Zeeland is leidraad voor de organisatie en staat los van de opdracht aan GGD Zeeland.

Inhoud aanvraag/aanleiding ambtshalve besluit

In de programmabegroting 2020-2023 worden de kaders voor GGD Zeeland in 2020 geschetst. Wat zijn de plannen en wat mag het kosten?

GR GGD Zeeland is een gemeenschappelijke regeling van de 13 Zeeuwse gemeenten die de taken uitvoert op het gebied van Publieke Gezondheid. Naast de (wettelijke) taken Publieke Gezondheid zijn ook de taken Inkoop Jeugdhulp, Verwijsindex en Veilig Thuis ondergebracht bij de GGD.

De begroting van de GGD is opgedeeld in drie programma's: Algemeen, Publieke Gezondheid en Inkoop Jeugdhulp. Voor de begroting 2020 is voor een nieuwe opzet gekozen. Gepoogd wordt om met deze nieuwe opzet meer inzicht te geven in de doelen en resultaten en om de begroting meer SMART te formuleren. Opgemerkt dient te worden dat deze verandering niet van de één op de andere dag gemaakt is en de opzet van de programmabegroting dus nog aan ontwikkeling onderhevig is. Zo is er nog bijsturing nodig op de nu genoemde indicatoren. Ambtelijk wordt een werkgroep opgericht om mee te denken aan de vormgeving van de programmabegroting en de benoeming en beschrijving van de indicatoren.

Nieuw is het inzicht in de kosten per programmaliijn. De verwachting is dat er zo beter gestuurd kan worden op de uitvoering. Nadeel is echter dat er door deze nieuwe vormgeving lastig vergeleken kan worden met de uitgaven van eerdere jaren.

De begroting wordt idealiter tegelijkertijd aangeboden met de jaarrekening van de GGD. De Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland maakt onderdeel uit van de GR GGD Zeeland, daarom dient de accountant ook de rechtmatigheid van deze inkoop van jeugdhulp vast te stellen. Omdat de productiegegevens van de jeugdzorgaanbieders nog niet beschikbaar zijn, is het niet mogelijk de jaarrekening met een accountantsverslag nu aan te bieden. De GGD geeft aan dat gemeenten voor 1 juni 2019 over de jaarstukken inclusief controleverklaring beschikken.

De nieuwe visie van de GGD Zeeland is vooral een leidraad voor de GGD-organisatie. De visie laat zien dat GGD Zeeland vooral een doeltreffende, ondernemende organisatie wil zijn met deskundige medewerkers die willen samenwerken en uitwisselen om de inwoners van Zeeland de gezonde keus te laten maken en zich gezonder te laten voelen. De benoemde uitgangspunten van deze visie zijn goed bruikbaar bij de uitvoering van de taken die gemeenten vanuit de Wpg belegd hebben bij de GGD Zeeland, maar zijn volgend aan de opdracht van gemeenten aan de GGD Zeeland. De visie staat los van de opdracht van gemeenten aan de GGD Zeeland.

Wettelijke grondslag

De grondslag voor de uitvoering van de werkzaamheden van GGD Zeeland zijn de Wet publieke gezondheid en bijbehorende regelingen en/of uitvoeringsbesluiten, de Jeugdwet, de Wet maatschappelijk ondersteuning en de Wet veiligheidsregio's.

Inhoud extern advies

- *Programma Algemeen:*

Bij dit programma behoren de monitoringstaken. De GGD brengt inzichtelijk hoe het met de gezondheid van de Zeeuwse inwoners is gesteld en adviseert gevraagd en soms ook ongevraagd gemeenten over hun gezondheidsbeleid.

- *Programma Publieke Gezondheid:*

Dit programma is opgedeeld in drie programmalijnen.

De eerste programmalijn is *Fysieke veiligheid en bescherming*. Hieronder vallen infectiebestrijding, medische milieukunde en technische hygiënezorg.

Medische milieukunde is betrokken bij de rol van de gezonde leefomgeving bij de Omgevingswet. Vanuit de GGD worden adviezen gegeven hoe dit aspect meegenomen kan worden bij gemeentelijk beleid op de Omgevingswet. Uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) valt ook onder deze programmalijn. Taak van de GGD is om uitvoering te geven aan het RVP en de landelijke ontwikkelingen hieromtrent in de gaten te houden. Tevens daalt al jaren de vaccinatiegraad. De GGD houdt deze daling in de gaten en komt waar nodig met interventies om deze graad op peil te houden.

Vanaf 2019 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van het RVP. In Zeeland is besloten dit te beleggen bij de GGD en de rijksmiddelen die hiervoor worden ontvangen over te hevelen naar de GGD. In 2020 wordt een balans opgemaakt van de werkelijk gemaakte kosten voor de uitvoering van het RVP en de ontvangen middelen.

De tweede programmalijn is *Gezondheid in de wijk*. Deze programmalijn wordt voor een groot deel gevormd door de jeugdgezondheidszorg. De basis hierbij is de uitvoering van het landelijke basistakenpakket, aangevuld met activiteiten en werkzaamheden toegespitst op de lokale situatie. Onder het basistakenpakket vallen onder andere de contactmomenten bij kinderen van 0-4 jaar op het consultatiebureau. Als aanvulling is daar binnen onze gemeente ook het huisbezoek aan kinderen van 18 maanden toegevoegd.

De derde programmalijn is *Sociale veiligheid*. Deze richt zich op het gevoel van veiligheid onder de Zeeuwse inwoners. Het gaat hier om de kwetsbare inwoners van Zeeland waarvoor een sluitende aanpak nodig is. Hierbij is signaleren en toeleiding naar zorg van groot belang. Activiteiten die onder deze programmalijn vallen zijn onder andere bemoeizorg, forensische geneeskunde en Veilig Thuis.

- *Programma Inkoop Jeugdhulp:*

Dit onderdeel betreft de inkooporganisatie en de inkoop van jeugdhulp (zorg in natura). In 2019 komt de nadruk te liggen op het opnieuw afsluiten van meerjarencontracten met de zorgaanbieders vanaf 2020. Er zal veel aandacht zijn voor de resultaatsturing in de komende contractperiode.

De middelen voor de inkooporganisatie zijn te verdelen in de bijdragen voor uitvoeringskosten en bijdragen voor uitgaven jeugdhulp (zorg in natura).

De verantwoording van de kosten voor jeugdhulp verandert van verantwoording op basis van werkelijke cijfers, naar verantwoording op basis van begrote cijfers. Deze aanpassing gaat effect krijgen vanaf boekjaar 2020 en verder. In het AB van december is hierover een besluit genomen.

In 2018 werden de uitgaven voor jeugdhulp geraamd op 85,1 miljoen. Naar verwachting wordt dit bedrag overschreden. In de programmabegroting 2019-2022 was 88,6 miljoen geraamd. Zoals het er nu naar uitziet is dat een te lage inschatting voor de werkelijke kosten. Op basis van de cijfers van 2018 zijn de te verwachten prijsindexaties en tariefindexaties toegepast en verwerkt in de cijfers voor 2020 en verder. Dit geeft een raming van 94,1 miljoen voor 2020.

Resultaat horen

De Begeleidingscommissie van de GGD Zeeland adviseert om met de benoemde kanttekeningen in te stemmen met de Kadernota/Programmabegroting 2020-2023 zoals deze nu wordt aangeboden. Het document geeft de gemeenten en GGD Zeeland voldoende sturing op de inhoudelijke taken en de daarbij horende financiële kaders. Door de financiële consequenties in de gemeentelijke begroting te verwerken, zorgen we er voor dat de GGD de financiële middelen heeft om haar taken uit te voeren. Het is wel van belang om de Kadernota/Programmabegroting in het komende jaar met de 13 gemeenten verder door te ontwikkelen, zodat de Kadernota/Programmabegroting 2021 en verder, inhoudelijk en financieel nog betere sturingsmogelijkheden geeft.

Doorontwikkeling Kadernota/Begroting wordt vervolgd

Naar aanleiding van de zienswijzen van gemeenteraden op de begroting 2019-2022 heeft de GGD Zeeland een eerste poging gedaan om doelen en resultaten te benoemen. Mede daardoor is de begrotingsopzet gewijzigd. Deze aanzet tot een SMART'ere begroting moet nog doorontwikkeld worden.

In de Kadernota/Programmabegroting 2020-2023 schetst de GGD Zeeland ontwikkelingen die in de komende tijd spelen op gebied van de publieke gezondheid en mogelijk van invloed zijn op de activiteiten van de GGD. De GGD benoemt doelen en maatschappelijke effecten per programmaliijn en mogelijke activiteiten en indicatoren. Niet alle maatschappelijke effecten en niet alle doelen zijn te bewerkstelligen door de GGD Zeeland. Voor een deel zijn

ook gemeenten aan zet vanuit het lokale gezondheidsbeleid. Niet alle doelen en indicatoren komen overeen met gemeentelijk beleid. Niet alle activiteiten zijn al een gegeven. Op dit punt schiet de vraaggerichtheid van de GGD nog tekort en dient de GGD zich ervan bewust te zijn dat de begroting niet gelijk staat met een taakopdracht.

Tijdige afstemming met de 13 gemeenten

Vooraf wat betreft de juiste formulering van doelstellingen en de formulering van de juiste resultaten/indicatoren is nog een verbeterslag nodig. De GGD heeft met het PAO afgesproken het gesprek over de doelen voort te zetten.

Lastig vergelijken

Door de nieuwe opzet is het moeilijker om een vergelijking te maken met de voorgaande begroting en de jaarstukken. In de Kadernota/Programmabegroting 2020 ontbreken zowel de cijfers van de vorige begroting (2019-2022) als die van de (concept)jaarrekening 2018. Hierdoor is de begroting moeilijker te beoordelen.

Plan van aanpak op tekorten

De GGD poogt binnen de VZG-normen de begroting sluitend te krijgen. Ze heeft een taakstelling opgenomen om in de loop naar het begrotingsjaar 2020 ruimte te vinden in haar begroting. Hetzelfde geldt ook voor een te verwachten tekort op de begroting door de stijging van de salariskosten voortkomend uit de thans lopende CAO-onderhandelingen.

Geen programma Veilig Thuis

De Zeeuwse gemeenten hebben ervoor gekozen om Veilig Thuis (Wmo-taak) onder te brengen bij de GR GGD Zeeland. Voorheen werd deze taak in de Kadernota/Programmabegroting wel opgenomen als een apart programma. In de nieuwe opzet heeft de GGD Veilig Thuis als taak ondergebracht bij de programmalijn Sociale Veiligheid. Hiermee wordt deze taak financieel gezien minder zichtbaar.

Omdat het beleid en de uitvoering van Veilig Thuis voortdurend in ontwikkeling is, is het van belang om goed zicht te houden op de bedrijfsvoering en financiering. Voorstel is dan ook de GGD Zeeland hierop te wijzen en goed inzicht te (blijven) geven in kosten van deze taak. Bij voorkeur in een apart onderdeel van de begroting.

De begroting kent nog maar twee programma's:

- Publieke Gezondheid
- Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland

Publieke Gezondheid is nu opgebouwd uit drie programmalijnen:

- Fysieke veiligheid en bescherming
- Gezondheid in de wijk
- Sociale veiligheid (inclusief Veilig Thuis)

De programmalijn Kennis-Innovatie en Monitoring (KIM) is komen te vervallen.

Belangenafweging

Ondanks de kanttekeningen die geplaatst zijn onder het kopje 'Mogelijke risico's', wordt u als gemeenteraad geadviseerd zich positief uit te spreken over de Kadernota/Programmabegroting 2020-2023 van GGD Zeeland.

Motivering

De GR GGD Zeeland is een gemeenschappelijke regeling van de 13 Zeeuwse gemeenten. Het definitieve besluit over de Kadernota/Programmabegroting 2020-2023 wordt genomen door het AB van de GGD Zeeland, waar wethouder Slenter de gemeente Noord-Beveland vertegenwoordigt. Indien het besluit van het AB anders is dan het besluit van de gemeenteraad, dient gemeente Noord-Beveland zich te conformeren aan het besluit van het AB.

Financiële gevolgen

De door de VZG ingestelde Begeleidingscommissie heeft de Kadernota en de Programmabegroting 2020-2023 getoetst aan de financiële richtlijnen van de VZG en ook aan het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' (BBV).

De gemeentelijke bijdragen passen binnen de kaders van de VZG (een stijging van 2,5% ten opzichte van 2019). De begroting voldoet in grote lijnen aan de BBV.

De financiële consequenties voor 2020 voor onze gemeente zien er als volgt uit en worden verwerkt in onze begroting.

Noord-Beveland	2020
Gemeentelijke projecten	2.213,98
Wet Publieke Gezondheid	128.536,10
Brede doeluitkering uniform	103.252,25
Brede doeluitkering maatwerk	7.966,61
Verwijsindex	2.269,29
Veilig Thuis	28.929,98
Radarfunctie Veilig Thuis	2.532,49
Rijksvaccinatieprogramma	11.445,30
Totaal	287.146,00

Bijdrage 2020 oud	Bijdrage 2020 nieuw	Verschil 2020	Bijdrage 2021 oud	Bijdrage 2021 nieuw	Verschil 2021
275.529	287.146	11.617	279.888	287.146	7.258

Mogelijke risico's

Opgemerkt moet worden dat in de programmabegroting een taakstelling is opgenomen om de begroting sluitend te maken. Deze taakstelling is echter nog niet concreet ingevuld. Dit vormt een financieel risico. Daarnaast zijn de genoemde indicatoren nog aan verbetering onderhevig. Dit wordt door een ambtelijke werkgroep opgepakt.

Laatste kanttekening die gemaakt moet worden is dat door de nieuwe opzet van de programmabegroting en de begrotingsoverzichten zoals die nu zijn opgenomen, er lastig vergeleken kan worden met de geraamde bedragen uit eerdere programmabegrotingen.

Behandeld in informatieve raadsvergadering

d.d. 16 mei 2019.